

BASIN BÜLTENİ

09.12.2025

**DEVA Partili Şahin:
“Adalet, bütçe veya para meselesi değil, irade meselesidir”**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Ankara Milletvekili İdris Şahin, 2026 Adalet Bakanlığı bütçesi görüşmelerinde yargı bağımsızlığı, KHK mağduriyetleri, infaz rejimi, AYM kararları ve adalet sistemindeki çarpıklıklara dikkat çekti.

DEVA Partisi Ankara Milletvekili İdris Şahin, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu’nda 2026 yılı Adalet Bakanlığı bütçesi görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmada, yargı bağımsızlığının zedelendiğini, Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmadığını, infaz rejiminin yamalı bohçaya döndüğünü ve KHK mağduriyetlerinin görmezden gelindiğini vurguladı.

Şahin konuşmasında şunları söyledi:

“Adalet meselesi bütçe meselesi değil; para meselesi değil, irade meselesidir!”

“Bizim kültürümüzde, inancımızda ölünün arkasından Fatiha okunur. Esasen sözlerime başlarken Fatiha okumalıydım. Bağımsız Türk yargısı için... Onu kaybedeli hayli zaman oldu. Ölünün arkasından konuşmak da iyi değildir. O nedenle adaletin varlığından bahsetmekte zorlansakta, olması gerekenleri söyleyecek, hukuk fakültesinde bize öğretilen temel hukuk yaklaşımlarından söz edeceğim... Adaleti anlatmanın da anlamı yok; çünkü sıkıntıları, yargıya ilişkin her felaketi bizden, buradaki muhalefet siyasetçilerinden daha iyi biliyorsunuz. Çünkü bilerek yapıyorsunuz. Victor Hugo’nun dediği gibi: ‘Adalet, vicdanın güneşidir.’ Ve yine: ‘Adaletin olmadığı yerde özgürlük de yoktur.’ Bugün Adalet Bakanlığı’nın bütçesini görüşüyoruz. Ancak adalet meselesi bütçe meselesi değil; para meselesi değil, irade meselesidir! Adil olmak için paraya ihtiyaç yoktur; fakat para için adil olmak gerekir. Ne kadar adalet, o kadar ekonomi! Ekonomi deyince dünyanın ağzına baktığı DEVA Partisi Genel Başkanımız Sayın Ali Babacan, 2012 yılında ‘Eğitimde ve adalette gerekli adımları atmazsak orta gelir tuzağına düşeriz.’ uyarısını yapmıştı. Geldiğimiz nokta, maalesef kendisini yine haklı çıkardı. Asıl sormamız gereken soru şudur: Bu ülkede gerçekten ‘adalet’ kelimesinin altı dolduruluyor mu, yoksa yalnızca kuru bir muhasebe tablosunu mı görüşüyoruz? 2025 bütçesi (280 milyar) 280.275.802.000 TL iken 2026 teklifi (390 milyar) 389.560.443.000 TL’ye çıkmıştır. Yaklaşık %39 artış vardır. Ancak biliniz ki, adalet harcanan bedel ne olursa olsun, adalet buna değerdir! Biz Adaletle ayrılan rakamlar üzerinde herhangi bir değerlendirme yapmayı uygun bulmuyoruz.”

“Önemli olan rakamların büyüklüğü değil, o rakamların adaleti büyütüp büyütmediğidir”

“Önemli olan rakamların büyüklüğü değil, o rakamların adaleti büyütüp büyütmediğidir. Çünkü halkın yaşadığı tablo bambaşka. Komisyonda da ifade ettik: Eğer adalet tecelli edecekse hâkiminden savcısına, kâtibinden mübaşirine, müdüründen infaz koruma memuruna kadar tüm yargı teşkilatının aldığı ücretler insanca yaşamaya uygun olmalıdır. Gerekli düzenlemeler behemehâl yapılmalıdır. Çünkü Adalet her terazide ağır basar; adalet tüm erdemlerin toplamıdır. Hz. Ali der ki: ‘Bir saatlik adalet, altmış yıl ibadetten hayırlıdır.’ Hz. Ömer’in uyarısı ise daha serttir: ‘Camiyi yık, adaleti yıkmak!’ Biz bu kürsülerden bu sözlerle sıkça atıfta bulunuyoruz. Madem Hazreti Ömer’e hürmetimiz var, öyleyse sözlerini icraatta yere düşürmeyelim.”

“HSK seçimlerinde Anayasa’ya uyulmadığı sürece, yargıdan doğru, güven veren ve meşru bir sonuç çıkarmak mümkün değildir”

“Biz, iktidarda milletvekiliyken, iktidar sıralarındaki arkadaşlarımızla birlikte, Anayasa Mahkemesi’nin bağımsız, tarafsız ve etkin bir şekilde çalışabilmesi için bu yapının güçlendirilmesini savunduk. Aynı şekilde, bireysel başvuru hakkını da reform olarak getirmiştik. Bu hak, vatandaşın temel hak ve özgürlüklerini doğrudan Anayasa Mahkemesi önüne taşımasını sağlayarak, hukuk devletinin en önemli güvence mekanizmalarından birini oluşturmuyordu. Biz bu reformu savunurken, onun erişilebilir, hızlı ve etkin bir hak arama yolu olmasına özellikle

dikkat ettik. Ancak bugün geldiğimiz noktada, bireysel başvurudan alınan hak ihlali neticelerine uymuyorsunuz; uygulamada bu hakkı işlevsizleştiriyorsunuz. Hâlbuki Anayasa Mahkemesi'nin yapısı ve bireysel başvuru hakkı, vatandaşın hak arama özgürlüğünü güvence altına almak ve yargının bağımsızlığını güçlendirmek için var. Bu mekanizmaların etkisizleştirilmesi hem yargının hem de hukuk devletinin güvenilirliğini ciddi şekilde zedeliyor. Anayasa Mahkemesi'nin de Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun da yapısı 2017 Anayasa değişikliğiyle köklü biçimde yeniden düzenlendi. Yargı düzeninin şekillendiği, yargının 'mayalandığı' ve en üst kurumsal yapı olarak kabul edilen HSK'da bile üye seçiminde Anayasa'ya aykırı davranılırsa, böyle bir süreçten sağlıklı ve doğru bir yargı işleyişi çıkmasını beklemek mümkün mü?! Oysa Anayasa'nın 159. maddesi, HSK'nın oluşumu, üye seçimi ve çalışma usullerini açık ve bağlayıcı biçimde düzenler. Ayrıca Anayasa'nın 11. maddesi, Anayasa'nın tüm devlet organlarını bağlayan üstün norm olduğunu; 138. madde ise yargı bağımsızlığının mutlak bir ilke olduğunu belirtir. Bu açık hükümlere rağmen HSK üye seçimlerinde Anayasa'ya uygun davranılmadığı takdirde, yargı düzeninin temeli zedelenmiş olur. Kısacası, yargının en tepesindeki kuruma ilişkin seçimlerde bile Anayasa'nın gereklilikleri gözetilmezse, ortaya çıkacak mekanizmanın adil, bağımsız ve hukuka uygun olması beklenemez. HSK seçimlerinde Anayasa'ya uyulmadığı sürece, yargıdan doğru, güven veren ve meşru bir sonuç çıkarmak teorik olarak da pratik olarak da mümkün değildir."

"Adaleti de huzuru da refah da herkese istemeliyiz"

"Bugün geldiğimiz nokta da bütçe sonrası için 11. Yargı paketini konuşuyoruz, 12. Yargı paketi için ise gün veriyorsunuz... İş bilmezliğin cezasını vatandaşa kesip, milletin hakkını taksit taksit ödemeye kalkmayın! Hain darbe girişiminin üzerinden 9 yıl geçti. DEVA Partisi olarak, OHAL KHK'larıyla yapılan hukuksuz ihraçlara ve ceza yargılamalarındaki adaletsizliklere karşı KHK Mağduriyetleri Eylem Planı hazırladık. Biz mağdurların sesini duyuyoruz ve bu sorunları çözmeye hazırız. Peki siz, sosyal ölüme terk ettiğiniz KHK'lıların bu adalet talebini daha ne kadar görmezden geleceksiniz? Hakkında ne soruşturma ne de yargılama bulunan, ya da yargılandığı hâlde mahkeme tarafından 'masumdur' denilen ama iktidarınız tarafından hukuksuzca aynı torbaya doldurulan KHK mağdurlarının çığlıklarını duymadığınız bir yılı daha geride bırakıyoruz. Adaleti de huzuru da refah da herkese istemeliyiz. Mahalleler arasındaki duvarları yıkıp perdenin arkasındaki haksız ve haksızlığa uğramış kimseyi kendimiz gibi kabul edip ona göre adalet arzumuzu haykırmalıyız. Darbe süreçleri sonrasında kim darbeye karışmışsa Allah onu kahretsin kim ona yardımcı olmuşsa ve darbe göz yummuşsa sorumlular hakkında gereğini yapmamışsa bunun da Allah kahretsin. Fakat bir kişiye olan kininiz sizi adaletsizliğe hükmetmesin buyruğunu hilafına kurunun yanında yaşta yanacak acırsanız acınacak hale düşersiniz mantığıyla zulmetmek Kantarın topuzunu kaçırmak adaletsizliktir haksızlıktır. Dünün mağdurları bugünün mazlumları haline düşmemeli. Nöbetleşe zorbalık düzeni son bulmalı son bulmalı ki ülkede huzur olsun son bulmalı ki ülkede adalet olsun son bulmalı ki ülkede refah olsun."

“Yamalı bohçaya dönen infaz yasasını artık tümüyle ele almak zorundayız”

“Bugün geldiğimiz süreçte masumiyet karinesi, lekelenmeme hakkı ve adil yargılanma hakkının açıkça ihlal edildiğine ilişkin binlerce örnekle karşı karşıya kalıyoruz. Bunun en önemli ispatı da hiç şüphesiz ki Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvurulardaki hak ihlali kararlarında, yüzde 90’ların üzerinde kabul kararlarının çıkmasıdır. Anayasa Mahkemesinin bu kararları dahi, kantarın topuzunu kaçırdığımızı ve adil yargılanma hakkının kolaylıkla ihlal edildiğini açıkça göstermektedir. Gelin hep birlikte, iktidarı ve muhalefetiyle bağımsız ve tarafsız yargının inşası için mücadele edelim. Yargıya talimat vermeyi bırakalım; yargı kendi hâlinde, bağımsız olduğu kadar tarafsız olsun. Bunu hep birlikte sağlayalım. Bunun için hiç şüphesiz ki atılması gereken ilk adım, HSK’nın tarafsız ve bağımsız olması ve hâkim-savcı alımlarında mutlaka mülakatın kaldırılmasıdır. İbn Haldun’un da dediği gibi; ‘Zulüm, devletlerin çöküş sebebidir.’ ‘Adalet olmadan hiçbir toplum uzun süre ayakta duramaz.’ 2026 yılı bütçesini yapıyoruz ama refah da zenginlik de huzur da istikrar da bütün güçlüklerine rağmen demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü yolunda yürümekle mümkündür. Yusuf Has Hâcib, Kutadgu Bilig’de şöyle der: ‘Zulüm, yanan bir ateştir; yaklaşanı yakar. Adâlet ise sudur; akarsa nîmet yetişir.’ Suyu kendinize akıtmayı bırakın; suyun yolunu bozmayı bırakın! Yargı, kendi mecrasında; anayasa, yasa ve mevzuat çerçevesinde kendi suyunu akıtsın. William Watson’ın da dediği gibi... ‘Bırakın adalet yerini bulsun, isterse kıyamet kopsun.’ Yamalı bohçaya dönen infaz yasasını artık tümüyle ele almak ve cezada adalet, infazda eşitlik ilkeleri doğrultusunda acilen yeniden düzenlemek zorundayız. İnfaz Yasası ve Covid Yasası bu kapsamda değerlendirilmeli. Cezaevi idari gözlem kurullarının objektif kriterlerden uzak, keyfî ve öngörülemez kararları nedeniyle birçok hükümlü, hak ettiği hâlde denetimli serbestlikten yararlanamamakta ve infaz sistemini daha da adaletsiz hâlde getirmektedir. Bu sürecin objektif kriterlere bağlanması ve denetimli serbestliğin hukuka uygun biçimde uygulanması, infaz adaletinin sağlanması açısından zorunludur.”

“Yarın 10 Aralık İnsan Hakları Günü... Ama insan haklarının mevcut durumu içler acısı”

“Yarın 10 Aralık İnsan Hakları Günü... Ama insan haklarının mevcut durumu içler acısı. Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarının uygulanmaması; Can Atalay, Tayfun Kahraman, Selahattin Demirtaş, Osman Kavala, Yalçınkaya ve Demirhan kararları... Anayasa’nın 153. maddesi açıktır: Anayasa Mahkemesi kararları yasama, yürütme ve yargı organlarını bağlar. Askerî öğrenciler, erler... ‘Ben evladımı 13–14 yaşında ana kucağından alıp devlet ocağına teslim ettim’ diyen kursiyer teğmen annelerinin feryadı artık duyulmalı. Askerî öğrenciler ve erler konusunda da adil yargılanma ilkesinin işletilmesi, yeniden yargılama imkânının tanınması büyük önem taşımaktadır. Emir–komuta zincirinin hiçbir halkasında yer almayan bu insanlara ağır sorumluluklar yüklemek ne hukuken

ne de vicdanen doğru kabul edilebilir. Bu hukuksuzlukların, adaletsizliklerin tamamı bir bütçe değil, açıkça bir irade meselesidir. Sayın Genel Başkanımız Ali Babacan'ın dediği gibi bir parmak işareti kadar kolay... Elie Wiesel'in dediği gibi: 'Adaletsizliği engelleyecek gücünüzün olmadığı zamanlar olabilir. Fakat adaletsizliklere itiraz etmeyi beceremediğiniz bir zaman asla olmamalı.'"

"Adalet, ancak onu taşıyanların omuzları güçlü olduğunda ayakta kalır"

"Ülkemizde cezaevlerinin durumu, kapasitesi, fiziki koşulları malumunuz. Bu yükü taşıyan sadece mahkûmlar değil; bir de devletin gönüllü mahkûmları olan infaz ve koruma memurlarımız var... Yine malumunuz olan bir diğer konu da adliyelerin iş yükü; arı kovanını andıran adliye koridorları, duruşma salonları... Adalet Bakanlığı bütçesinde hâkim-savcılara, müdürlerimize, infaz ve koruma memurlarımıza, zabıt kâtiplerimize, mübaşırlarımıza, adalet tesisinin bütün emekçilerine dair ne özlük haklarında ne de ücretlerinde herhangi bir iyileştirme yer almamaktadır. Unutmayalım: 'Adalet, ancak onu taşıyanların omuzları güçlü olduğunda ayakta kalır.' Ve işte bir diğer sorun: kronik dosya yükü ve makul sürede yargılanma hakkı. Bakanlığınızın İstatistiklerine göre, ceza mahkemelerinde ortalama 228 gün, ağır cezada 288 gün, asliye hukukta 325 gün, asliye ticarete 409 gün sürede karar veriliyor. Bölge Adliye Mahkemelerinde inceleme süresi 295 güne, hukuk dairelerinde 373 güne, ceza dairelerinde 226 güne çıkmıştır. Yargıtay Ceza Dairelerinde ise temyiz süresi ortalama 722 gün, Anayasa Mahkemesi'nde bireysel başvurular 411 günde inceleniyor; devreden dosya sayısı ise 98.540. Mahkeme dosya yükü de her yıl artıyor: Hukuk mahkemelerinde (3 milyon) 3.003.283, Ceza mahkemelerinde (2 milyon 290 bin) 2.286.817, İdari yargıda (353 bin) 352.529 derdest dosya bulunuyor. İcra ve iflas dairelerinde derdest dosya yükü (25 milyon) Bu tablo, yargının ve adaletin makul sürede tecelli etmesinin artık istisna değil, kural hâline geldiğini gösteriyor. Halk, hak arama özgürlüğünü kullanırken mahkemelerde yıllarca beklemek zorunda bırakılıyor; bu durum hem yargının güvenilirliğini hem de hukuk devletine olan inancı zedeliyor."